

Politikai jellegű kérdések

- 1./ Mi a véleménye Lukács elvtársnak a békés egymás mellett élés összeegyeztethető-e az ideológiai harccal, illetve ha igen, hogyan?
- 2./ Mi Lukács elvtárs véleménye az u.n. "uj-baloldal"-ról?
- 3./ Mi a forradalmiság mai tartalma? Ki tekinthető ma nálunk forradalmárnak?
- 4./ Igaznak érzi-e Lukács elvtárs azt a megállapítást, hogy nálunk -Magyarországon- a marxizmus hegemon helyzetben van? Milyen teendőink lennének pozíciójának erősítésében?
- 5./ Mi a véleménye a párt értelmiségi politikájáról?
- 6./ Hogyan látja társadalmunk rétegződésének problémáját? Kíváncsúnak ítélné-e meg, ha nagyobb mértékű lenne a társadalmi mobilitás, illetve miben látja okait e folyamat lelassulásának?
- 7./ Mi a véleménye arról erősödnek-e a kispolgáriság megnyilvánulásai társadalmunkban, vagy csökkennek?
- 8./ Sok szó esik manapság néhány szocialista országban a "g fejlett szocialista társadalom" fogalmáról. Lukács elvtárs szerint milyen alapvető kritériuma vannak a szocializmus teljes felépítésének vagy a "fejlett szocialista társadalom"-nak?
- 9./ Mi a véleménye a nemzedék-problémáról /apák- és fiuk/?
- 10./ Fokmérője-e a demokráciának a választás? Egyáltalán: a képviselői demokrácia -mint intézmény- demokratikus intézmény-e? Milyen illúziók okozzák itt a legtöbb zavart?

l. utolsó
teljes
utolsó

11./ Mi a véleménye Lukács elvtársnak arról, amit Biszku elvtárs a kongresszuson úgy fogalmazott meg, hogy: a szocialista demokrácia alapja a pártdemokrácia? Hogyan függ össze a pártdemokrácia és a képviselői elv, illetve a szakszervezetek szerepe?

12./ Milyen lehetőségei ill. perspektívái lennének társadalmunkban a közvetlen demokráciának vagy az öngazgatásnak?

13./ Mi Lukács elvtárs véleménye a marxizmuson belüli vitákról, és a marxizmus pluralizálásának veszélyéről?

het
hatalom

A kulturpolitika illetve az irányítás problémái

1./ Milyen viszonynak kell lennie -Lukács elvtárs szerint- a párt általános politikája és kulturpolitikája illetve tudománypolitikája között?

2./ Mi a véleménye Lukács elvtársnak, hogyan valósul meg a mi politikai gyakorlatunkban a kultúra, az alkotás szabadsága illetve ennek biztosítása?

3./ Mi Lukács elvtárs véleménye a 3 T-ről /támogatás - türes - tiltás?

4./ Milyen alapvető funkciói, feladatai lennének a pépművelésnek nálunk? Milyen hiányosságokat lát e téren?

5./ Vannak akik szerint a párt csak a valóság formálásán át, közvetve irányítsa az irodalmat, s a közvetlen irányításról mondjon le. Mi a véleménye: milyen előfeltételek esetén válik ez lehetővé?

6./ Mások viszont épp ellenkezőleg a közvetlen irányítás erősítését kívánják. Erre egyik fő érvük: a fellazítás ténye; az, hogy a legkülönbébb eszközökkel folyik egy külső "kulturpolitikai" beavatkozás az imperializmus részéről a szocialista kultúra fejlődésébe. S ez vitathatatlan tény. Milyen eszközökkel védekezzünk az imperializmus kulturális jellegű behatolási törekvései ellen?

7./ Az irányítás erősítését sürgetők gyakran hivatkoznak a tömegek izlésbeli és ideológiai elmaradottságára. S valóban igaz, hogy a ponyva kiadványok nagyobb sikerűek mint az igazi művészet, a magas művészet sikján pedig Beckett inkább divatcikk mint pl. Brecht. Melyek azok a legtermékenyebb eszközök, amelyekkel az irányítás ellensúlyozhatja az olvasók ilyen jellegű tényleges elmaradottságát?

a leghalványabb (a van nekünk): "nép körkép"

8./ A proletárdiktatura s az egy-párt-rendszer jelenleg nálunk politikai realitás. A kulturpolitika ezzel a realitással köteles számolni. Ebből viszont adódik az a probléma, miként gátolja meg, hogy a visszaszorított politikai ellenzéki erők, mint egy másik nyilvánosság előtti fórumra, ne tolódjanak át irodalmi síkra, hogy az irodalom ne váljék politikai harci területté?

9./ A kultura maga nem napi politikában gondolkodik, de a kulturpolitikus köteles számolni a napi politika érdekeivel és szükségleteivel is. Hogyan oldható meg az innen adódó ellentmondás? Miként biztosítható a napi létfontosságú politikai érdekek figyelembe vétele /pl. a Szovjetunióhoz való viszony kérdése/ s ugyanakkor a maximális kulturális szabadság? Hogyan hidalhatók át a különféle innen adódó konfliktusok? /pl. Lengyel József könyvének problémája/?

10./ Az irányítás egyik leglényegesebb kérdése: az anyagi oldal. Nálunk az állam az egyetlen mecénás. Köteles-e az állam pénzelni olyan kulturális terméket is, amellyel nem ért egyet? Melyik az a mechanizmus a mi adott körülményeink között, amely a legteljesebb mértékben tudná biztosítani az állam finanszírozási-mecénási szabadságot s ugyanakkor a kultura megjelenhetési szabadságát?

11./ Milyen új vonásokat lát Lukács elvtárs az MSZMP kulturális politikájában, amelyeknek továbbfejlesztése termékenyen érvényesítené a szocialista demokratizmust a kulturális területen?

12./ Mi a véleménye Lukács elvtársnak a művészeti területeknek azokról a műértékeiről, amelyek korunkban és körülményeink között még nem szocialista tudatból, de vitathatatlan tehetségtől származnak? Mit tart a helyes kulturpolitikai eljárásnak ezek kezelésében, publikálásában?

13./ Helyesnek tartja-e Lukács elvtárs, ha az ideológiai élet menetébe beépítünk különböző -nem nagyszámu- konzultatív-szakértői testületet /pl. Kulturális elméleti munkaközösség/, amelyek a pártvezetés számára kidolgoznak "megrendelt" anyagokat s bizonyos elvi viták lefolyáztatásával serkentik a szellemi életet?

14./ Melyek lehetnek az egyenlőtlen kulturális ellátottság csökkentésének üteme és módszerei? A közművelődés jelenlegi tartalmi-szervezeti dzsungelében Lukács elvtárs milyen elvi-módszerbeli fő irányokat, teendőket jelölne meg?

15./ Lehetségesnek tartja-e a mi jelenlegi politikai körülményeink az adott feltételek között az irodalmi, általában a művészeti-kulturális élet irányzatok szerinti szerveződését? Milyen mechanizmus révén, milyen eszközökkel lenne biztosítható az, hogy ezek az irányzatok ne váljanak önkénytelenül is lassanként szinte már-már politikai pártokká? Hogyan lehetne megoldani ezeknek az irányzatoknak finanszírozását, engedélyezését, illetve azt, hogy számuk körülhatárolt legyen?

A kritikáról

- 1./ Nagyobb lenne-e a demokrácia, ha pl. a Népszabadságban nem jelennének meg kritikák? Hisz végülis semmi baja sem lesz egy kritikusnak, ha a Népszabadságban megjelent kritika után kifejti a magától eltérő véleményét, /legyen az Konrád könyve vagy bármi más/ még akkor sem, ha netán megbírálja a Népszabadság kritikáját. Már most az lenne-e a demokrácia, ha egy műről csak egy kritika jelenne meg /de nem a Népszabadságban/, vagy ha több, de azok között nem lenne ott a párt lapjának a kritikája?
- 2./ Melyek a kapcsolódási pontjai kulturpolitikának és marxista kritikának, illetve szerepkülönbségekből milyen eltérések és konfliktusok adódhatnak köztük?

A szocialista realizmussal kapcsolatos kérdések

- 1./ Erősen hódít ~~n~~ jelenleg nálunk is már az az álláspont, nincs külön szocialista művészet és nem szocialista művészet, csak jó és rossz művészet. Mi a véleménye erről a problémáról?
- 2./ A szocialista művészetért küzdő kritikának alapvető gyengesége, hogy nincsenek illetve nagyrészt kompromittáltak az irányító-igazító fogalmai. Kritikánk jelenleg nem beszél már dekadenciáról, szocialista realizmusról, pozitív hősről stb. Mi a véleménye erről a helyzetről? S melyek azok az alapvető esztétikai kategóriák, amelyeknek a szocialista realizmus hagyományos meghatározó kategóriái közül vissza kellene adni a rangot, becsületet?
- 3./ Itt merül fel a kontinuitás-diszkontinuitás kérdése is. Mennyiben érvényesek és iránytmutatók jelenünkben a szocialista művészet és a szocialista kritika 1930-as évektől elért eredményei?
- 4./ Az egyik legtöbbet feszegetett kérdés, mennyiben tartozik hozzá a szocialista művészet igényeihez a távlat kérdése vagy elegendő a puszta kérdezés, a puszta kritika?
- 5./ Mi a véleménye Lukács elvtársnak a szocialista kor művészteének osztály-jellegéről, proletárjellegéről?

Integráció

Lukács elvtárs máshol kifejtett nézeteivel kapcsolatos
kérdések

- 1./ Lukács elvtárs avantgarde-kritikájával kapcsolatban gyakran felvetik, hogy a 20. század progresszív törekvései nem kis részt avantgarde-tendenciákban jelentkeztek a kulturális életben? Nyújtson gondolati segítséget ennek az ellentmondásnak - nem a feloldásához, hanem megmagyarázásához.
- 2./ Lukács elvtárs Esztétikájában a művészeti realizmusnak több síkon bontakozik ki a jelentése. Használja a realizmus megjelölést abban az értelemben, hogy minden művészi produkció a valóságra vonatkozik, tehát minden művészet eredendően realista. De esztétikája értelmében azokat a korról korra érvényesülő művészi törekvéseket minősíti realistáknak, amelyek a művészet sajátos szférájában fejezik ki az objektív valóság lényeges ellentéteit és ellentmondásait, s ezeken keresztül a társadalmi mozgás centrális tendenciáját. Ilyen értelemben beszélhetünk antik realizmusról, a reneszánsz realizmusáról, a kritikai realizmusról, szocialista realizmusról. Mindemellett az "iskolai esztétika" használja a "realizmus, realista" megjelölést olyan művészeti kifejezésformákra, tendenciákra, amelyek "valószerűek". Tehát ez az utóbbi megjelölés tulajdonképpen stiluskategóriaként szerepel a köztudatban. Hogyan világítaná meg ezt a komplexumot Lukács elvtárs?